

STORTINGET

Representantforslag 120 S

(2019–2020)

fra stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Geir Adelsten Iversen, Heidi Greni og Sandra Borch

Dokument 8:120 S (2019–2020)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Mossleth, Geir Adelsten Iversen, Heidi Greni og Sandra Borch om å ta ut rovvilt for å berge samisk reindrift i en spesielt vanskelig situasjon

Til Stortinget

Bakgrunn

Beitekrisen er den verste krisen i reinnæringa på over 50 år, og den vil vare helt fram til sommeren. Tre ganger så mye snø som normalt har gjort at rein både i Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark ikke har hatt tilgang på nok mat, og det er slått fast beitekrise i mange distrikter. Samtidig har det pågått en rovviltkrise i næringa over flere år.

Eksempelvis har en vinter med stadig nye lag med is og snø gjort at kriseberedskapsutvalget for reindrift i Nordland har slått fast at det er beitekrise og en krevende beitesituasjon i reinbeitedistriktene Balvatn (Fauske og Saltdal), Byrkjje/Børgefjell (Hattfjelldal og Grane), Ildgruben (Hemnes, Rana og Hattfjelldal), Røssåga/Toven (Hemnes) og Saltfjellet (Rana, Saltdal, Beiarn, Bodø, Gildeskål og Meløy). Reineierne har vært nødt til å føre reinen for å håndtere beitekrisen. Det gir mye ekstra arbeid under vanskelige forhold, i tillegg ble reineiere også påvirket av koronakrisen som førte til stengte barnehager, skoler og andre restriksjoner.

Rovvilt utgjør en stor belastning for reinen, og gjennom flere år har kalvetapet i Nordland og Troms vært svært høyt, om lag 60 prosent hvert eneste år. Rovvilt i et område med rein gir forstyrrelser som gjør at reinen bruker mer energi og trekker vekk fra fôringsplasser el-

ler de få områdene hvor det er tilgjengelige beiter. Dette fører til at en næring med store rovviltproblemer blir ekstra utsatt for rovviltets herjinger i år, fordi forstyrrelser kan være like dødelig som direkte tap til rovvilt.

I Børgefjell, sør i Nordland, i sørsamiske Byrkjje reinbeitedistrikt, har antall døde tamrein mangedoblet seg siden i fjor. Per 26. mai var 90 lemlested og døde dyr funnet. De fleste er tatt av rovdyr. Men en reinkalv på noen kilo forsvinner fort. Reindrifas erfaring er at jerv og bjørn bærer bort og gjemmer kadaver. I kalvingstida er reinen på sitt mest sårbar, og det er grunnen til at dette representantforslaget trenger hastesbehandling. På ett døgn i inneværende uke ble det funnet 11 nye kadaver i Byrkjje.

Reindriften erfarer at tap og skade forårsaket av ørn er i kraftig økning. Dette kommer på toppen av den krevende beitesituasjonen i reinnæringa har hatt i vinter. Miljødirektoratet vil likevel ikke gi tillatelse til uttak av rovvilt, selv om situasjonen er svært utfordrende og det er søkt om uttak av både bjørn og jerv i Byrkjje, eksempelvis 22. april 2020. Rovviltnemnda i Nordland har skrevet brev til Miljødirektoratet 24. april 2020, så det som skjer nå er en varslet katastrofe. Statens naturoppsyn (SNO) har bekreftet at spesielt jerven forsyner seg av reinen i Byrkjje, men det er også dokumentert tap til annet rovvilt.

Nyfødte reinsdyrkalver har ingen mulighet til å unnsnippe en sulten bjørn. Ifølge et forskningsprosjekt som brukte GPS på både bjørn og reinsdyr, ble det dokumentert at 40 prosent av reinsdyrkalvene i Gällivare kommune i Norrbotten ble bjørnemat. I Byrkjje er det mye uro i kalvingslandet, og reinen blir jaget av bjørn og jerv på høgfjellet, hvor også ørn herjer og tar reinkalver.

Det forventes at det legges like stor vekt på hensynet til velferden for beitedyr som på hensynet til en bære-

kraftig forvaltning av rovvilt når de ulike rovviltarter skal forvaltes. Stortingsforliket fra 2011 vedrørende norsk rovviltpolitikk slår dessuten fast at det ikke skal være rovvilt som representerer et skadepotensial i kalvingsområder for tamrein. Forslagsstillerne ber Stortingets representanter og regjeringen merke seg Stortingets behandling i Innst. 182 S (2019–2020) av Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen, jf. Dokument 3:13 (2018–2019), som viser at alle partiene på Stortinget, utenom Venstre, vil ha raskere uttak av rovvilt. Det samme flertallet viser til at Norge har internasjonale forpliktelser til å sikre de samiske beitenæringe-

nes framtid, og at det for lengst er konstatert at norsk rovviltpolitikk truer dette målet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen umiddelbart sørge for uttak av rovvilt i, og i tilknytning til, tamreinens kalvingsområder.

28. mai 2020

Siv Mossleth

Geir Adelsten Iversen

Heidi Greni

Sandra Borch